

Günün Piyasa Haritası

Küresel piyasalarda haftanın ilk işlem gününün ana fiyatlama eksenini, Washington'ın İran'a karşı askeri baskının yanına çok daha kapsamlı bir finansal izolasyon kampanyası eklemeye hazırlanması üzerinden şekilleniyor. ABD Hazine Bakanı Scott Bessent'in bugün ayrıntılarını açıklaması beklenen yeni yaptırım paketi, yalnızca İran'ın bankacılık, enerji ve finansal altyapısını değil, Tahran ile ekonomik ilişkilerini sürdüren üçüncü ülkeleri ve şirketleri de hedef alabilecek bir çerçeveye işaret ediyor. Bessent hamleyi ABD'nin bir rakibe karşı şimdiye kadar uyguladığı en büyük finansal saldırı olarak tanımlarken, İran ekonomik baskının devam etmesi halinde Körfez'den petrol ihracatını tamamen durdurabileceği tehdidinde bulunuyor. Bu karşılıklı sertleşme, ABD-İran mücadelesinin askeri cepheden ekonomik ve ticari cepheye daha belirgin biçimde kaydığını gösteriyor. Taraflar arasında haftalardır doğrudan askeri saldırı yaşanmamasına rağmen çatışmayı sona erdirecek anlamlı bir diplomatik sürecin oluşmaması, ekonomik baskının kısa süreli bir müzakere aracından daha kalıcı bir stratejiye dönüşebileceğine işaret ediyor. Yeni yaptırımların üçüncü ülkeleri de kapsamaması halinde Çin başta olmak üzere İran petrolünün alıcıları ve bölgesel ticaret ortakları doğrudan denklem içine girebilir. Buna karşılık Tahran'ın petrol akışını daha fazla kısıtlama tehdidi, yaptırım baskısının küresel enerji piyasasına maliyetini yükseltebilir. Piyasalar açısından bugün asıl soru paketin söylem düzeyindeki sertliğinden çok, İran'ın dış ticaret ağını fiilen ne ölçüde daraltacağı ve Tahran'ın buna Hürmüz ile Körfez enerji akışları üzerinden ne kadar sert karşılık vereceği olacak.

İran'ın Hürmüz Boğazı'nda belirlediği geçiş kurallarına uymayan gemilere para cezası, alıkoyma veya müsadere uygulanabileceğini açıklaması da ekonomik savaşın deniz taşımacılığı boyutunu sertleştiriyor. Tahran'ın yalnızca doğrudan ihlal yaptığı belirtilen gemileri değil, bu gemilerle yük aktarımı veya benzeri işlemler üzerinden çalışan diğer gemileri de kara listeye alabileceğini duyurması, boğazdaki kontrol mekanizmasını daha sistematik hale getirme çabasına işaret ediyor. Bu gelişme, ABD'nin İran'ı küresel finansal sistemden izole etmeye çalıştığı bir dönemde Tahran'ın da Hürmüz üzerindeki erişimi ekonomik ve siyasi bir karşı baskı aracına dönüştürmeye hazırladığını gösteriyor. Yaptırım savaşı derinleştikçe deniz taşımacılığındaki hukuki, operasyonel ve sigorta risklerinin de yükselmesi beklenebilir.

Petrol piyasası ise yeni yaptırım paketinin açıklanması öncesinde önceki haftaki yükselişin bir bölümünü geri veriyor. Brent yaklaşık %1,5 gerileyerek 93 dolar civarına, WTI ise 85 doların ortalarına çekilirken satışlarda kar realizasyonu ve yaptırımların kapsamına ilişkin bekleyiş etkili oluyor. Bu geri çekilme jeopolitik riskin çözüldüğü anlamına gelmiyor; aksine piyasa bugün açıklanacak önlemlerin İran petrol ihracatını ne ölçüde daraltacağını ve Tahran'ın buna Hürmüz üzerinden ne kadar sert karşılık vereceğini görmek istiyor. Dolayısıyla kısa vadeli fiyat yönünü yaptırım başlığının kendisinden çok, paketin uygulanabilirliği ve fiziksel petrol akışında yaratacağı gerçek değişim belirleyecek.

Pezeşkiyan, Topyekun Savaş Vurgusu Yaptı

İran Cumhurbaşkanı Mesud Pezeşkiyan, ABD'nin yeni yaptırım hazırlıkları öncesinde ülkesinin ekonomik, askeri ve güvenlik alanlarında topyekun bir savaşla karşı karşıya olduğunu belirtti. Açıklama, Tahran'ın Washington'ın son ekonomik baskı hamlesini klasik bir yaptırım paketinden ziyade savaşın finansal cephesinin genişlemesi olarak gördüğünü ortaya koyuyor. İran yönetiminin mevcut krizi ülke çapında dayanıklılık ve birlik gerektiren bir mücadele olarak tanımlaması, ekonomik baskının iç siyasette de daha sert bir söylemi besleyebileceğini gösteriyor. Pezeşkiyan diplomatik zemini tamamen reddetmese de yaptırımların ağırlaşması, İran içinde taviz karşıtı yaklaşımın güçlenmesine ve karşılıklı ekonomik yıpratma sürecinin uzamasına neden olabilir. Piyasa açısından kritik nokta, ABD'nin yeni önlemlerinin Tahran'ı hızlı biçimde müzakereye zorlayıp zorlamayacağı veya İran'ın enerji akışını daha fazla kısıtlayarak karşılık verip vermeyeceği olacak.

Kanada, ABD Tarifelerine Karşılık Verecek

Kanada Başbakanı Mark Carney, ABD ile yürütülen ticaret görüşmelerinin sonuçsuz kalmasının ardından Washington'ın yeni tarifelerine karşı eşdeğer önlemler alınacağını açıkladı. Kanada'nın ABD menşeli çeşitli ürünlere yeni vergiler getirmeye hazırlanması, iki ülke arasındaki anlaşmazlığın tek taraflı bir tarife uygulamasından karşılıklı misilleme sürecine dönüştüğünü gösteriyor. Piyasa açısından temel risk, gerilimin yalnızca belirli ürünlerle sınırlı kalmayıp Kuzey Amerika'daki sanayi ve tedarik zincirleri üzerinden daha geniş bir maliyet şokuna dönüşmesi. Özellikle otomotiv, metal, tarım ve dayanıklı tüketim mallarında karşılıklı vergilerin uzaması üretici maliyetlerini yükseltebilir ve ticaret hacmini baskılayabilir. Bu nedenle Kanada-ABD hattındaki gelişmeler yalnızca ikili ticaret açısından değil, Kuzey Amerika büyüme görünümü ve enflasyon dinamikleri açısından da yakından izlenecek.

Kashkari, Tahvil Getirilerini Sorun Görmüyor

Minneapolis Fed Başkanı Neel Kashkari, ABD Hazine tahvil getirilerindeki son yükselişin para politikası açısından belirleyici bir sorun oluşturmadığını ve piyasanın işleyişinin sağlıklı kaldığını düşünüyor. Kashkari'ye göre tahvil piyasasında likiditenin korunması ve işlemlerin normal biçimde gerçekleşmesi, Fed'in temel politika aracı olarak federal fon oranına odaklanmasını mümkün kılıyor. 10 yıllık tahvil getirisinin haftayı yaklaşık %4,73 seviyesinde tamamlaması ve 30 yıllık getirilerin 2007'den bu yana görülen yüksek seviyelere yakın kalması finansal koşulları sıkılaştırırsa da Kashkari bu hareketi Fed'in tepki vermesini gerektiren bir piyasa bozulması olarak değerlendirmiyor. Buna karşılık enflasyonun kısa sürede hedefe döneceğine ikna olmadığını yinelemesi, şahin eğiliminin tamamen ortadan kalkmadığını gösteriyor. Piyasa açısından mesaj, yüksek uzun vadeli faizlerin Fed'i otomatik olarak daha güvercin bir çizgiye itmeyeceği ve eylül toplantısında asıl belirleyicinin tahvil getirilerinin seviyesi değil enflasyon ile büyüme verilerinin yönü olacağı şeklinde okunmalı.

Gözler Warsh'ın Jackson Hole Konuşmasında

Piyasalar bu hafta Fed Başkanı Kevin Warsh'ın Jackson Hole Ekonomi Politikası Sempozyumu'nda yapacağı başkanlık dönemindeki ilk konuşmaya odaklanıyor. Warsh'ın temmuz toplantısı sonrasında faiz patikasına ilişkin sınırlı yönlendirme vermesi ve yatırımcıların Fed'in yeni politika çerçevesi konusunda daha net mesaj beklemesi konuşmanın önemini artırıyor. ABD'de enflasyon Fed'in hedefinin üzerinde kalmaya devam ederken son verilerin bir miktar yumuşaması, eylül toplantısı öncesinde politika görünümünü daha karmaşık hale getiriyor. Aynı zamanda uzun vadeli tahvil getirilerinin yüksek seyretmesi ve mali açık endişelerinin devam etmesi, Warsh'ın yalnızca politika faizi konusunda değil Fed'in daha geniş tepki fonksiyonu konusunda vereceği mesajları da kritik hale getiriyor. Bu nedenle piyasa açısından asıl belirleyici unsur tek bir şahin veya güvercin ifade değil, Warsh'ın büyüme, enflasyon ve finansal koşullar arasındaki dengeyi nasıl tanımlayacağı olacak.

Merkez Bankası Repo İhalelerine Dönüyor

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, 1 Mart 2026'da durdurduğu bir hafta vadeli repo ihalelerine bu hafta yeniden başlıyor. Karar, Türk lirası likidite yönetimi gerekçesiyle alındı ve bankanın kısa vadeli fonlama koşullarını yönlendirmede kullandığı temel araçlardan birini yeniden devreye alıyor. Aracın altı ay sonra tekrar açılması, fonlama kompozisyonunda bir ayar ihtiyacına işaret ediyor. Bazı analist görüşlerine göre adım, kontrollü bir gevşeme sürecinin parçası olarak okunabilir. Yatırımcı açısından takip edilecek nokta, ihale hacimlerinin ve ortalama fonlama maliyetinin piyasa faizleri ile para politikası duruşu arasındaki mesafeyi nasıl şekillendireceği.

Özetle

Günün ana eksenini enerji ve ticaret. ABD Hazine Bakanlığı'nın bugün açıklayacağı İran yaptırımları, Hürmüz'ün kapalı kalmasıyla birleşerek Brent'i 94 doların üzerinde tutuyor ve petrol tarafındaki risk primini kalıcılaştırıyor. Kanada'ya yönelik %50'lik tarifelerin hafta sonu yürürlüğe girmesi ve Ottawa'nın 8 Eylül'de misilleme yapacağını açıklaması, küresel büyüme beklentilerine yeni bir yük bindiriyor. Asya seansında Alibaba'nın 10,3 milyar dolarlık pay yerleştirmesi ve Seul'deki çip ayrışması teknoloji hisselerinde satışı derinleştirdi, Kospi ile Hang Seng belirgin şekilde geriledi. Altın tarafında ABD Hazinesi'nin geri alım programını büyütmesi ve dolar endeksindeki zayıflık onu 4.603 dolara, üç ayın zirvesine taşıdı.

Veri cephesinde tablo daha karışık. S&P Global'in öncü PMI'ları ABD'de bileşik göstergeyi 56,0 ile 20 ayın zirvesine taşıyarak faiz indirimi beklentilerini zayıflatırken, yurt içinde tüketici ve reel kesim güveni yükseldi fakat kapasite kullanımı %73,5'e geriledi. Borsa İstanbul son işlem gününü %0,82 artışla kapatıp haftayı %2,42 kazançla tamamladı, sınai ve bankacılık endeksleri yükselirken teknoloji endeksi geride kaldı. Haftanın geri kalanında çarşamba günkü çekirdek PCE ile Nvidia bilançosu ve cuma günü Fed Başkanı Warsh'un Jackson Hole konuşması, fiyatlamaların yönünü belirleyecek ana başlıklar olarak öne çıkıyor.

Emre Özdemir**Trive Yatırım Araştırma Uzmanı**

RİSK UYARISI:

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Raporda yer alan her türlü bilgi, değerlendirme, yorum ve istatistiki şekil ve değerler hazırlandığı tarih itibarıyla mevcut piyasa koşulları ve güvenilirliğine inanılan kaynaklardan elde edilerek derlenmiştir. Trive Yatırım Menkul Değerler A.Ş. tarafından, karşılığında herhangi bir maddi menfaat temin edilmeksizin, genel anlamda bilgi vermek amacıyla hazırlanmış olup, hiçbir şekilde yönlendirici nitelikte olmayan bilgiler yatırımcılar tarafından danışmanlık faaliyeti olarak kabul edilmemeli ve yatırım kararlarına esas olarak alınmamalıdır. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. İnternet sitemizdeki her türlü tablo ve grafikler güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan yararlanılarak hazırlanmıştır. Sitemizde bulunan iç ve dış piyasalara ait tablo, grafik ve analizlerin doğrulukları tarafımızca garanti edilmemekte ve bilgiler belli bir gelirin sağlanmasına yönelik olarak verilmemektedir.